

MEGATREND: DIGITALISEERIMISE KASV JÄTKUB

Digitehnoloogiad (täppispõllumajandus, droonid, andurid, robotika/automatiseerimine, IoT, andmeanalüütika/ML, AI) liiguvad sektori põhitegevustesse, tõstes tootlikkust, vähendades jäätmeid ja keskkonnajalajälge ning tugevdades jätkusuutlikkust.

Tootjate jaoks takistavad levikut suured investeeringud, oskuste nappus ja süsteemide ühilduvuse küsimused, samas võimaldab üleminekut andmepõhisele juhtimisele ja autonoomsematele protsessidele (vähem sisendeid, stabiilsem kvaliteet).

ÜPP erieesmärgid: SO2, SO3, SO4, SO5, SO8 ja XCO.

TRENDID:

Trend 1. 	Täppispõllumajanduse laialdane levik	<i>P</i>	<i>digitaalse ühenduvuse ning digitehnoloogiate areng ja pidev täiustamine, täppisviljelus, täppisloomakasvatus, droonid, andurid, AI, IT põhine protsessijuhtimine, uute tehnoloogiate integreerimine traditsioonilise põllumajandusega</i>
Trend 2. 	Suurandmete analüüs ja masinõpe	<i>P</i>	<i>andmepõhine põllumajandus, andmete kogumine, suurandmete kasutamine, analüüs, visualiseerimine, otsustustugi, asjade internet (IoT), toiduinternet (IoF), GNSS põhised tehnoloogiad, ühendatud seadmed, masinõpe, küberkuritegevus</i>
Trend 3. 	Robotite kasutuse kasv	<i>P</i>	<i>autonoomsed seadmed, automatiseeritud protsessid ja süsteemid, taimekasvatus- ja saagikoristusrobotid, söötmis- ja lüpsirobotid, loomade tervise ja heaoluga seotud süsteemid</i>
Trend 4. 	Tööjõu digioskuste ja innovatsioonivõimekuse vajadus kasvab	<i>P</i>	<i>Vajadus digioskuste järele, oskused ja teadmised rohe- ja digipöördest, juhtimiskvaliteedi areng, andmehalduse ja -analüüsi oskused, küberturvalisuse riskide hindamise ja haldamise oskused, uued ametikohad, täiend- ja ümberõpe</i>

L - lühiajaline mõju (kuni 3 a.); K - keskpikk mõju (3-5 a); P - pikaajaline mõju (5+ aastat)

VÄLJAKUTSED ja VÕIMALUSED:

<p>Väljakutsed</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kõrged investeeringukulud seadmetesse, pilveteenustesse ja tarkvarasse ➤ ebavõrdne ligipääs ressurssidele ja võimalustele - suurtootjad on eelisolukorras ➤ tehnoloogiate keerukus ja vähene kasutusmugavus ➤ olemasolevate süsteemide ühildamine uute lahendustega ➤ digioskuste nappus ja digioskustega tööjõu puudus ➤ küberohutuse tagamine ➤ uuenduste jõudmine lõppkasutajateni 	<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ressursside täpsem kasutus ja tootlikkuse kasv ➤ suurandmed ja AI pakuvad otsustustuge ja teadlikumaid otsuseid ➤ mitterutiinsete tööülesannete automatiseerimine AI toel ➤ kõrgem konkurentsivõime ja turul eristumine ➤ parem vastavus regulatsioonidele ➤ keskkonnasõbralikumad tootmispraktikad ➤ jätkusuutlikum tootmine ➤ tarneahela läbipaistvus ja jälgitavus suureneb, sellest tulenevalt ka tarbijate usaldus ➤ täiend- ja ümberõpe võimaldab kohanduda sektori tehnoloogiliste- ja turumuutustega.
---	--

Täiendavad väljakutsed ja võimalused tootjatele fookusgrupi arutelust, 26.09.2025

Väljakutsed

- Andmete suur maht ja keerukus- tõlgendamine nõuab erioskusi.
- Äriotsuste tegemine nõuab ajakohaseid ja kvaliteetseid andmeid - suurandmete kvaliteet kõikuv.
- Väiketootjale pole täppispõllumajandus kasumlik – sellest tulenev vähene rakendamine.
- Väiketootjatel (30-50 ha) andmete automaatse kogumise ja esitamise motivatsioon vähene.
- Toote omahinna arvestuse keerukus segatootmise ettevõtetes, võttes arvesse kasutatavaid tehnoloogiaid.
- Seadmete ja digitaliseerimise tasuvuse hindamise keerukus.
- Tarneahelate jälgitavuse protsessi keerukus.
- Suurrobotite madal tasuvus, samas ühistulist tegevust segab lühike ajaaken tööde teostamiseks.
- Riiklik seadusandlus ei toeta mõnel juhul tehnoloogiate kasutuselevõttu (nt. agridroonid).

Võimalused

- Digieksperdi kasutamine
- AI andmetöötlusmodelite rakendamine.
- Andmete kogumise automaatsuse suurendamine
- rohkemate andmete kogumine ja digitaliseerimine täna loob võimaluse AI täiendavaks rakendamiseks tulevikus- nt. soovitude tegemisel.
- AI otsustusabi mullale sobivaima kultuuri valikul.
- Multidistsiplinaarse koostööklubi formaadi rakendamine teadmiste jagamise ja koostöö soodustamiseks digitaliseerimises (nt. AIRE klubi).
- Teaduspartnerite abi kasutamine.
- QR koodide ja kvaliteedinäitajaid mõjutavatele näitajatele (nt. temperatuur) andurite kasutamine tarneahelas.
- Robotite kasutamine jaekaubanduses tervislikumate valikute tegemisel (rakendatavuse eelduseks tarneahelate jälgitavus).
- Töötajate koolitamine – küberturvalisus